

ויקרא

שמיני

היום השמיני

פרשת שמיני, כשמה כן היא, עוסקת ביום השמיני. יום זה נתפס על ידי חז"ל כאחד מן הימים הגדולים בהסטוריה של עם ישראל, ושל העולם כולו:

אותו היום היתה שמחה לפני הקדוש ברוך הוא כיום שנבראו בו שמים וארץ, כתוב כאן

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי, וכתוב שם וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד ! (מגילה י:)

ושתי שאלות מעלה הקביעה הזו:

- מה היא ההשוואה בין יום חנוכת המשכן לבין יום בריאת העולם ?

- כיצד יום אֶחָד מלמד על היום הַשְּׁמִינִי ?

המהלך הזה דורש התבוננות מעמיקה.

השבוע הרגיל שלנו בנוי משבעה ימים. לאחר שמסתיימים שבעה ימים, לא מתחיל היום השמיני, אלא אנו חוזרים שוב להתחלה, ליום הראשון.

התחושה היא של כליאה מסויימת בתוך מנהרה עגולה, שבה כל סיבוב מחזיר אותך לנקודת ההתחלה. כך נראית תחילת השבוע אצל רבים מאיתנו¹, או החזרה מן החופשה הגדולה וכדומה.

אלא שיש מאורעות נדירים שמצליחים לשבור את המנהרה הזו.

מאז בריאת העולם חווה העולם את יום ראשון, שני, שלישי, רביעי, חמישי, שישי ושביעי (או שבת) וחוזר חלילה, ופתאום יש כאן דבר חדש.

נראה שהמדרש רוצה לעשות כאן קפיצה גדולה בין שבעת ימי הבריאה לחנוכת המשכן – משל ההיסטוריה האנושית נספרת כיום אחד, יום שני, יום שלישי ... יום שישי, יום שביעי (או שבת), ויום שמיני.

זוהי בעצם בריאת העולם מחדש.

וכאן ההשוואה בין היום האחד, של בריאת העולם, לבין היום השמיני של המשכן. שתי הנקודות הללו הן נקודות מפנה בעולם. הראשונה בה נוצר עולם יש מאין – ומספרו הוא 1, החריגה מן האין. השניה בה נוצר הקשר הרציף בין הקב"ה לבין העולם, קשר שמבטא במשכן שעליו נאמר וַעֲשׂוּ לִי מִקֹּדֶשׁ וְשִׁכְנִיתִי בְּתוֹכְכֶם, ומספרה 8 – החריגה מן הטבע הרגיל.

על ידי הקישור הזה, מלמד אותנו המדרש שניתן ליצור בשתי דרכים – המצאה חדשה שלא הייתה כמוה, או שימוש בקיים, והרחבתו למחוזות של קשר שלא היו כמוהם.

לדוגמא – אפשר לייצר מים, במקום בו לא היו לפני כן מים, או להפיק מים ממקום בו היו לפני כן מים, אך הם לא היו נגישים (כך עושה היום חברה ישראלית בשם water gen שמתקרבת לפתור את בעיית מצוקת המים בעולם).

שתי הצורות הללו מקדמות את העולם בצורה מהותית, ונותנות לנו קפיצה, מעבר לטבע הרגיל.

שבת שלום

יעקב (יוקי) מאיר

¹ ולעיתים זה מביא אפילו לתגובות קיצוניות ביותר – עיין השיר I dont like Monday והסיפור שמאחוריו